

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 2, Article Number: 1C0050

EDUCATION SCIENCES

Received: December 2008

Accepted: March 2009

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2009 www.newwsa.com

Akif Arslan

Haşim İşcan Primary School

akifaslan78@mynet.com

Erzurum-Türkiye

**BİLGİSAYAR DESTEKLİ TÜRKÇE ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE DERSİ
TUTUMLARINA ETKİSİ**

ÖZET

Araştırmanın amacı bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisini belirlemektir. Çalışma bilgisayar destekli Türkçe öğretiminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisinin incelendiği "kontrol gruplu öntest-sontest modeline" uygun deneysel bir çalışma olarak yürütülmüştür. Araştırma sonunda, bilgisayar destekli Türkçe öğretiminin öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca, bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında cinsiyet değişkeniyle ebeveynin eğitim durumlarının Türkçe dersine yönelik tutumlar üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar Destekli Öğretim, Türkçe,
Türkçe Öğretimi, Tutum, Türkçe Dersi

**AFFECTION OF THE TURKISH INSTRUCTION IN SUPPORT OF COMPUTER METHOD TO
THE ATTITUDES OF THE STUDENTS OF TURKISH LESSON**

ABSTRACT

The aim of the research is to determine affection of Turkish Learning Method in support of computer towards attitudes of the students on Turkish lesson. The study was validated as an experimental study appropriate to the model of pre-test, last-test with checking group in which the affection of Turkish learning in support of computer towards students' attitudes of Turkish lesson examined. In the end of the research, it was determined that Turkish instruction in support of computer affected the students' attitudes towards Turkish lesson positively. Moreover, in computer based educational application it was fixed that the education level of parents with the sex changeable didn't have a meaningful effect towards Turkish lesson.

Keywords: Computer Assisted Teaching, Turkish, Turkish Teaching,
Attitude Turkish Lesson

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Eğitim; bireyin, toplumun ve ekonominin gelişmesine yön veren bir lokomotif olup toplumun geliştiğini gösteren önemli bir etken olarak kabul edilir. Bu nedenle, toplumun eğitimle ilgili beklentileri her geçen gün biraz daha artmaktadır (Çelikkaya, 2008:1). Bu durumda bir ülkenin kalkınmasını sağlamak için yapılacak ilk iş, o ülkede yaşayan bireylerin eğitim seviyesinin yükseltilmesini sağlamaktır (Özatalay, 2007:1). Bunun gerçekleştirilmesinde ana dilin önemli işlevleri vardır. İnsanların yaşamında, bireysel ve sosyal gelişiminde ana dilin önemli görevlerinin olduğu bilinmektedir. İnsanların başkalarıyla sağlıklı iletişim kurabilmeleri, eğitim hayatlarında her türlü öğrenmeyi gerçekleştirilebilmeleri; büyük oranda ana dillerini etkili kullanmalarıyla gerçekleştirilebilir (Yıldız, 2003:VII). Ana dilini etkili kullanabilmenin bu işlevlerine rağmen, 40 ülkedeki eğitim düzeyinin 15 yaşındaki öğrencilerin başarı düzeylerinin dikkate alınmasıyla değerlendirildiği 2003 OECD Uluslararası Öğrenci Başarılarını Takip Programı anketinin sonuçlarına göre; ana dili eğitimimizde yazılı bir metnin okunup anlaşılabilmesi gibi çeşitli sorunların olduğu ortaya çıkmıştır (Savran, 2004:397-408). Bu problemlerin bir sebebi de öğrencilerin Türkçe dersine yönelik geliştirdikleri olumsuz tutumlardır. Öğrencilerin tüm yaşamları boyunca iletişim kurmalarında; duygu, düşünce ve isteklerini ifade etmelerinde Türkçeye karşı geliştirdikleri tutumları oldukça önemli bir yere sahiptir (Belet, 2005:II-III). Türkçe dersinin işlevlerini tam olarak yerine getirebilmesi; öğrencilerin Türkçe dersine yönelik ilgi, tutum gibi duyuşsal özelliklerinin belirlenmesiyle gerçekleştirilebilir. Yapılan araştırmalara dayalı olarak, duyuşsal özelliklerin ilgili alandaki bilişsel başarıyı yaklaşık olarak dörtte bir oranında açıklayabildiği söylenebilir (Bloom, 1995:123). Öğretmenlere görev, tutum ölçeklerini uygulamak ve elde edilen verileri öğrencilerin derslerine yönelik tutumlarını geliştirmek için kullanmaktır. Çünkü; tutum ölçekleri, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik olumsuz tutumlarını, olumlu yönde değiştirecek çalışmalar için öğretmenlere bilgi sağlamaktadır (Altıntaş ve Bursalıoğlu, 2006:214). Bu doğrultuda bilgisayar destekli Türkçe öğretiminin öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde geliştirebileceği düşünülmektedir. Yapılan bir çalışmada, bilgisayar destekli öğretim uygulamasıyla öğrencilerin Türkçe dersine yönelik olumlu tutum geliştirdikleri ve dersin işlenişi sırasında çok mutlu oldukları gözlemlenmiştir (Utku, An ve Makbuloğlu, 2004). Bilgisayar destekli eğitim; bilgisayarın öğretimde bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği bir öğretim yöntemidir (Koşar 2004:124). Bu yöntem ile okuma, dinleme, görme, izleme yoluyla öğrenilmesi güç bilgiler daha kolay ve somut şekilde öğrencilere öğretilir (Şahin ve Şahin, 2007:311). Türkçe öğretiminde bilgisayarın kullanılması; konunun daha etkili sunulması, gözlem imkânlarının artırılması, öğrencilerin birkaç duyuş organına hitap edilmesi gibi fırsatları oluşturarak etkili bir sınıf ortamı oluşturulmasına yol açmaktadır (Ünalın 2006:185-193). Dolayısıyla dinleme, okuma, yazma, konuşma ve dil bilgisi alanlarına yönelik hazırlanan çeşitli bilgisayar programlarından yararlanma; Türkçe öğretimiyle ilgili konferans, sempozyum gibi kayıtları bilgisayarda kaydedip gösterme gibi öğrenme sürecini olumlu etkileyecek uygulamalarla Türkçe öğrenme süreci zenginleştirilebilir (Topal, 2008:268). Ayrıca; yazılan şiir, hikâye vb ürünlerin sunumlarının bilgisayar vasıtasıyla gerçekleştirilmesine fırsat verilmesi gibi çalışmalarla öğrencilerin özgüven kazanması ve düşünceleriyle yazılanlar arasında bağlantı kurması sağlanabilir (Halis, 2002:114).

Gelişmiş ülkeler de, bu doğrultuda, bilgisayarın sunduğu avantajlardan yararlanabilmek için sadece tebeşir ve tahtanın kullanıldığı eğitim ortamlarını terk etmiş ve bilgisayar destekli eğitime yönelmişlerdir (Orhan, 2007:1). Zaten araştırmalar iletişim olanaklarının zenginleştirilmesi ve bireyin başarılı olması için yeni arayışlara gereksinim duyulduğunu göstermektedir. Teknolojik araç ve gereçlerle yapılan dil eğitimi bu arayışlara cevap verebilir (Şahin ve Kırkkılıç, 2007). İçinde yaşadığımız bilgi çağında öğretim teknolojileri dikkatle incelenmesi sonucunda ise genel eğilimin bilgisayarlara olduğu görülmektedir (Şahin ve Akçay, 2008). Diğer bir ifadeyle dil eğitiminde daha başarılı bir süreç oluşturabilmek için bilgisayar destekli eğitime ihtiyaç duyulmaktadır.

Bilgisayar destekli eğitimin yararları şu şekilde sıralanabilir:

- Öğrenmeyi kolaylaştırmak,
- Aktif öğrenmeyi sağlamak,
- Somut öğrenmeyi gerçekleştirmek,
- Aşamalı öğrenmenin temelini kurmak,
- Düşüncede sürekliliği sağlamak,
- Üretimi arttırmak,
- Değişik sınıf ve düzeylerden özel hedefleri gerçekleştirmek...(Uşun, 2000:8)

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

2.1. Amaç (Purpose)

Erzurum ilinde bir ilköğretim okulunda, 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine ilişkin tutumlarını belirlemek amacı ile yapılan bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Türkçe öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntem uygulanan kontrol grubu arasında, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları açısından anlamlı bir fark var mıdır?
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile annelerinin eğitim durumu arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile babalarının eğitim durumu arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2.2. Denenceler (Hypothesis)

- Türkçe öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntem uygulanan kontrol grubu arasında, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları açısından anlamlı bir fark vardır.
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark vardır.
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile annelerinin eğitim durumu arasında anlamlı bir fark vardır.
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile babalarının eğitim durumu arasında anlamlı bir fark vardır.

2.3. Sayıtlılar (Assumption)

- Araştırmaya katılan öğrenciler, veri toplama aracını (tutum ölçeğini) içtenlikle yanıtlayarak gerçeği yansıtmışlardır.
- Bilgisayar destekli öğretimde kullanılan bilgisayar yazılımlarının (programlarının) kapsam geçerliği için uzman görüşü yeterlidir.
- Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin seviyelerinin benzer olacağı varsayılmıştır.

2.4. Sınırlılıklar (Limits)

- Araştırma, kapsam açısından, Türkçe öğretiminde bilgisayar destekli ve geleneksel öğrenme yöntemlerinin, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının üzerindeki etkisinin incelenmesiyle sınırlıdır.
- Araştırma, yöntem açısından, kontrol gruplu öntest ve sontest deneysel araştırma modeliyle sınırlıdır.
- Çalışma, veri toplama teknikleri açısından, Türkçe dersi tutum ölçeği ile sınırlıdır.
- Araştırmada kullanılan "kişisel bilgiler" cinsiyet ve anne-baba eğitim durumlarıyla sınırlıdır.
- Araştırma, 2008-2009 öğretim yılında Erzurum ilinde bulunan bir ilköğretim okulunda 7. sınıfta öğrenim gören 50 öğrenciden elde edilen verilerle sınırlıdır.
- Çalışma ilköğretim 7. sınıf Türkçe dersindeki "İletişim" teması ve bu temanın uygulama süresi olan 26 ders saati ile sınırlıdır.
- Araştırma "İletişim" temasının yer aldığı Türkçe dersi eğitim CD'leri ile sınırlıdır.

3. YÖNTEM (METHOD)

3.1. Araştırmanın Modeli (Research Model)

Bu çalışmada bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmada, ayrıca, bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin cinsiyetleriyle ebeveynlerinin eğitim durumlarının Türkçe dersi tutumları üzerindeki etkisi de ele alınmıştır. Bu anlamda "kontrol gruplu öntest-sontest modeline" uygun deneysel bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu 2008-2009 öğretim yılında Erzurum ilinde bulunan bir ilköğretim okulunda, 7.sınıfa devam eden iki ayrı sınıftaki 50 (25 öğrenci deney grubu-25 öğrenci kontrol grubu) öğrenci oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grupları, öntest sonuçları ve öğretmenlerin görüşleri ile öğrenci seviyelerinin göz önüne alınmasıyla belirlenmiştir. Türkçe dersi "İletişim" teması deney grubuna bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile, kontrol grubuna ise geleneksel yöntemle verilmiştir. İletişim temasına başlamadan önce deney ve kontrol grubu öğrencilerine Türkçe dersine yönelik tutum ölçekleri öntest olarak uygulanmıştır. Deney grubunda dersler her öğrencinin birebir bilgisayar ile etkileşim kurabildiği bilgisayar laboratuvarında yapılmıştır. Deney grubunda dersler işlenirken öğretmen önce temel kavram ve ilkeleri açıklamış, ardından Türkçe öğretmenleri ve konu alanı uzmanlarınca uygun görülen eğitim CD'lerinin sunumuna geçilmiştir. Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulandığı deney grubunda etkinlikler çalışma kitabı kullanılarak değil, bilgisayar vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan bilgisayar programları animasyonlar, sorular, sesler ve oyunlarla zenginleştirilmiş ve bilgisayarın sadece metinlerin veya etkinliklerin yansıtılmasında kullanılması önlenmiştir. Böylece öğrencilerin motivasyonu sürekli

korunmuştur. ``Öğrenci, öğretim ortamında bilgisayar karşısında dalıp gitmemelidir. Bu nedenle öğrencinin motivasyonunun sürekli korunması gerekmektedir. Bilgisayar ekranındaki animasyonlar, sesler ve sorular ile öğrencinin dersten zihinsel olarak uzaklaşması engellenmelidir.'' (Arslan 2006:26). İlgili tema işlendikten sonra deney ve kontrol grubu öğrencilerine ölçme aracı sontest olarak tekrar uygulanmıştır.

3.2. Veri Toplama Aracı (Data Collection Means)

Bu araştırmada ölçme aracı olarak öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından geliştirilen ve toplam 20 maddeden oluşan "Türkçe Dersi Tutum Ölçeği" (İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu 2006:244) kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde tutum ifadeleri yer almaktadır. Tutum ifadelerinin karşılığı "Tamamen katılıyorum.", "Katılıyorum.", "Kararsızım.", "Katılmıyorum." ve "Hiç katılmıyorum." şeklindeki 5'li skaladan oluşmuştur. Anketin güvenilirliğinin test edilmesinde Alfa Katsayısından (Cronbach Alfa) yararlanılmıştır. Yapılan analizlerde deney ve kontrol gruplarından elde edilen veriler kullanılmıştır. Bu çerçevede Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin güvenilirliğinin incelenmesi sonrasında $\alpha=0,805$ gibi yüksek bir güvenilirlik değeri elde edilmiştir. Ayrıca soruların, alfa katsayısına ne derecede ve ne yönde etkide bulduklarını saptayabilmek için; "Değişken Silindiği Takdirde Ölçeğin Alfa Katsayısı" değeri hesaplanmış ve ölçeğin tutarlı-güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Söz konusu değerler, herhangi bir değişken silindiği takdirde, geri kalan değişkenlerin iç tutarlılıklarını göstermektedir. Bu doğrultuda "Madde Silinmesi Durumunda Cronbach Alfa" değerleri incelendiğinde; "Türkçe dersi için ders dışında zaman ayırmaya gerek yoktur.", "Türkçe dersinde genlikle huzursuz olurum.", "Türkçe bana göre gereksiz bir derstir." ve "Türkçe sınavlarında diğer derslerin sınavlarına göre daha huzursuz oluyorum." maddelerinin anketten çıkartılmasının ölçeğin iç tutarlılığına kısmi bir katkı sağladığı belirlenmiştir. Fakat; söz konusu bulguların örneklem büyüklüğüne bağlı olabileceği hususu dikkate alınarak mevcut ölçme aracının yapısı korunmuştur. Çünkü; analiz sonuçları bir bütün olarak incelendiğinde tüm maddelerin ölçeğin güvenilirliğine olumlu katkı sağladığı ve Alfa değerlerinin ölçeğin geneli ve her bir faktör için .70 ve üzerinde olmasının ölçeğin güvenilirliğinin doğrulanması için yeterli olduğu söylenebilir (Hair, Anderson, Tahtam and Black 1995; Aktaran: Wast ve Önder 2002:31-32).

Ölçeğin yüksek güvenilirliği ve geçerliliğini desteklediği için ve yapısal geçerliliği test etmek amacıyla, ayrıca, Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi kullanılarak normallik testi yapılmıştır. Bu test sonucunda, verilerin normal dağıldığının belirlenmesi ile, ölçme aracının hedef kitlenin özelliklerini yansıttığı varsayılır ve buna bağlı olarak anketin geçerliliği bu şekilde doğrulanır. Bu doğrultuda yapılan analiz sonuçları incelendiğinde gerek öntest (Z Değeri:0.6, P Değeri:0.8), gerekse sontest (Z Değeri:0.6, P Değeri:0.7) sonuçlarının normal dağılıma uyduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla; ölçeğin geçerliliğinin kantitatif olarak doğrulandığı söylenebilir.

3.3. Verilerin Analizi (Data Analyzing)

Türkçe öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yöntemi uygulanan öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları araştırma soruları çerçevesinde t-testi ve varyans analizi kullanılarak incelenmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR (FINDINGS AND INTERPRETATIONS)

4.1. Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi (Affection of the Turkish Instruct on in Support of Computer Method to the Attitudes of the Students of Turkish Lesson)

Öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının bağlı buldukları deney ve kontrol grubuna göre farklılaşma durumu Tablo 1'de sunulmuştur. Tablodaki verilerden; öğrencilerin Türkçe dersine karşı tutumları ile bağlı buldukları grup arasında öntest sonuçlarına göre anlamlı bir fark olmadığı, sontest verilerine göre ise her iki değişken arasında deney grubu lehine $p < 0.01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının bağlı buldukları gruba göre farklılaşma durumuna ilişkin t-testi sonuçları
(Table 1. The t-test results about the affection of students' attitudes in turkish lesson to the situation of diffentation according to the group they belong to)

	t-test		
	P	Ortalama Fark	Standart Hata
Öntest	,9	-,0	1,5
Sontest	,0	-8,6	1,4

Tablo 2'deki ortalama değerler incelendiğinde de; deney ve kontrol grubunun öntest sonuçları arasında belirgin bir fark bulunmadığı, bunun yanında deney grubunun sontest sonucunun kontrol grubuna göre daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgudan hareketle Türkçe öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntem uygulanan kontrol grubu arasında, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunduğu ve bu farkın bilgisayar destekli Türkçe öğretim uygulamaları ile birlikte gerçekleştiği sonucuna varılmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının bağlı buldukları gruba göre farklılaşma durumu
(Table 2. The affection of students' attitudes in Turkish lesson to the situation of diffentation according to the group they belong to)

	DK	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
Öntest	Deney	25	59,5	6,2	1,2
	Kontrol	25	59,6	4,6	,9
Sontest	Deney	25	52,2	5,0	1,0
	Kontrol	25	60,9	5,5	1,1

4.2. Cinsiyet Değişkenine Göre Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi (The Affection of Computer-Aided Method According to Gender Variability to the Students' Attitudes in Turkish Lesson)

Cinsiyet değişkenine göre bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarını etkileme durumuyla ilgili bulgular Tablo 3'te sunulmuştur. Tablodaki verilerden öğrencilerin Türkçe dersine karşı tutumları ile cinsiyetleri arasındaki ilişkinin gerek öntest gerekse sontest sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmektedir.

Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisi ile ilgili t-testi sonuçları

(Table 3. The t-test results about the affection of computer-aided method according to gender variability to the students' attitudes in Turkish lesson)

	t-test		
	Anlamlılık	Ortalama Fark	Standart Hata
Öntest	,5	1,0	1,5
Sontest	,8	,4	1,9

Tablo 4'teki ortalama değerler incelendiğinde de kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları arasında belirgin bir farklılık olmadığı gözlenmektedir. Bu bulgulardan hareketle Türkçe öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasının öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarında cinsiyet değişkenine göre bir farklılık oluşturmadığı sonucuna varılmıştır.

Tablo 4. Bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşma durumu

(Table 4. The situation of differentiation according to gender variability about the affection of turkish instuction in support of computer-aided method to the attitude of students in Turkish lesson)

	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
Öntest	Kız	25	60,0	5,0	1,0
	Erkek	25	59,0	5,8	1,1
Sontest	Kız	25	56,8	6,8	1,3
	Erkek	25	56,3	6,9	1,3

4.3. Annelerin Eğitim Durumuna Göre Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi (The Affection of Computer-Aided Method According to Education Level of Mothers to the Students' Attitudes in Turkish Lesson)

Annelerin eğitim durumuna göre bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarını etkileyip etkilemediği Tablo 5'te sunulmuştur. Tablodaki verilerden öğrencilerin Türkçe dersine karşı tutumları ile annelerinin eğitim durumları arasındaki ilişkinin gerek öntest gerekse sontest sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmektedir.

Tablo 5. Bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisinin annelerin eğitim durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin varyans analizi sonuçları

(Table 5. The variance analysis results about the affection of computer-aided method according to education level of mothers to the students' attitudes in Turkish lesson)

		Kareler Toplamı	Df	Ortalama Kare	F	Anlamlılık
Öntest	Gruplar Arası	266,1	3	88,7	3,4	,0
	Grup İçi	1188,1	46	25,8		
	Toplam	1454,3	49			
Sontest	Gruplar Arası	37,9	3	12,6	,2	,8
	Grup İçi	2250,2	46	48,9		
	Toplam	2288,1	49			

Tablo 6'daki ortalama değerler incelendiğinde; annesi lise mezunu olan öğrencilerin öntest sonuçları diğerlerine göre daha anlamlı iken, sontest sonuçlarının annenin eğitim düzeyine göre belirgin bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Bu bulgudan hareketle Türkçe öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile annelerinin eğitim durumu arasında başlangıçta bir takım farklılıkların bulunduğu; fakat bu farkın bilgisayar destekli öğretim uygulamaları ile birlikte ortadan kalktığı sonucuna varılmıştır.

Tablo 6. Bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisinin annelerin eğitimine göre farklılaşma durumu (Table 6. The situation of differentiation according to education level of mothers about the affection of Turkish instruction in support of computer-aided method to the attitude of students in Turkish lesson)

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
Öntest	Okuma-Yazma Bilmeyen	8	59,0	4,3	1,5
	İlkokul	16	57,5	6,0	1,5
	Ortaokul	15	59,0	3,7	,9
	Lise	11	63,7	5,6	1,7
	Toplam	50	59,5	5,4	,7
Sontest	Okuma-Yazma Bilmeyen	8	58,2	6,2	2,2
	İlkokul	16	55,6	9,3	2,3
	Ortaokul	15	56,3	5,4	1,4
	Lise	11	57,0	5,0	1,5
	Toplam	50	56,5	6,8	,9

4.4. Babaların Eğitim Durumuna Göre Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi (The Affection of Computer-Aided Method According to Education Level of Fathers to the Students' Attitudes in Turkish Lesson)

Babaların eğitim durumuna göre bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarını etkileyip etkilemediği Tablo 7'de sunulmuştur. Tablodaki verilerden öğrencilerin Türkçe dersine karşı tutumları ile babalarının eğitim durumları arasındaki ilişkinin gerek öntest gerekse sontest sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmektedir.

Tablo 7. Bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisinin babaların eğitim durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin varyans analizi sonuçları (Table 7. The variance analysis results about the affection of computer-aided method according to education level of fathers to the students' attitudes in Turkish lesson)

		Kareler Toplamı	Df	Ortalama Kare	F	Anlamlılık
Öntest	Gruplar Arası	164,4	4	41,1	1,4	,2
	Grup İçi	1289,9	45	28,6		
	Toplam	1454,3	49			
Sontest	Gruplar Arası	182,9	4	45,7	,9	,4
	Grup İçi	2105,2	45	46,7		
	Toplam	2288,1	49			

Tablo 8'deki ortalama değerler incelendiğinde de babası farklı eğitim düzeylerindeki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları arasında belirgin bir farklılık olmadığı gözlenmektedir. Bu bulgulardan hareketle Türkçe öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim

yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının babalarının eğitim düzeyine bağlı olarak farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

Tablo 8. Bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisinin babaların eğitime göre farklılaşma durumu (Table 8. The situation of differentiation according to education level of fathers about the affection of turkish instuction in support of computer-aided method to the attitude of students in Turkish lesson)

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
Öntest	Okuma-Yazma Bilmeyen	3	61,0	1,7	1,0
	İlkokul	12	57,8	4,7	1,3
	Ortaokul	12	57,5	6,3	1,8
	Lise	22	61,4	5,2	1,1
	Üniversite	1	59,0	.	.
	Toplam	50	59,5	5,4	,7
Sontest	Okuma-Yazma Bilmeyen	3	59,0	2,6	1,5
	İlkokul	12	56,2	7,6	2,2
	Ortaokul	12	53,5	8,0	2,3
	Lise	22	58,0	5,9	1,2
	Üniversite	1	59,0	.	.
	Toplam	50	56,5	6,8	,9

5. SONUÇLAR (CONCLUSIONS)

Bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrenci başarı ve tutumlarını olumlu yönde geliştirmesiyle ilgili çeşitli branşlarda çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Yapılan bir araştırmada bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrencilerin fen ve bilgisayar tutumlarını olumlu yönde etkilediği, bu yöntemle cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir (Yenice, 2003). Fletcher-Flinn ve Gravatt okuma-yazma becerilerinin geliştirilmesinde bilgisayar destekli öğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre %24 oranında daha başarılı sonuçlar verdiğini ileri sürmüşlerdir (Demir 2007:41). Diğer bir araştırmada Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim yönteminin kullanılmasının öğrencilerin başarısını arttırdığı belirlenmiştir (Hücüptan, 2006). Yapılan diğer bir çalışmada fen öğretiminde bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile işlenen derslerin öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Hançer ve Yalçın, 2007:549-560). İlköğretim 7.sınıf düzeyinde bilgisayar destekli Türkçe öğretimi yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmadan elde edilen sonuçlar ise şunlardır:

- Araştırmaya başlamadan önce deney ve kontrol gruplarındaki öğrenciler arasında Türkçe dersi tutumları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yani grupların Türkçe dersine yönelik tutumları başlangıçta eşit düzeydedir.
- Araştırmanın sonunda geleneksel yöntemle ders işlenen kontrol grubu öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarında bir değişiklik görülmemiştir.
- Araştırmanın sonunda bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinde Türkçe dersine yönelik tutumların olumlu yönde etkilendiği görülmüştür.
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.
- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile annelerinin

eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile babalarının eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.
- İlköğretim yedinci sınıf Türkçe dersi "İletişim" temasının öğretiminde, bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulanması, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilemiştir.

6. ÖNERİLER (SUGGESTIONS)

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Türkçe öğretmenleri öğretim uygulamalarında bilgisayarı bir araç olarak görmelidirler. Öğretmenlerin, bilgisayar destekli öğretimi kendilerine yardımcı bir öğretim unsuru olarak kabul etmeleri, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyebilecektir.
- Eğitim fakültelerinin lisans programları bilgisayar destekli öğretim hususunda gözden geçirilerek, bu programlarda gerekli değişiklikler yapılabilir.
- Türkçe öğretmenlerine bilgisayar kullanma beceri ve alışkanlığı kazandırmak amacıyla, bu aracın önemi ile ilgili periyodik hizmet-içi eğitimler verilebilir.
- Sınıflara bilgisayar bırakılması ve derslerde kullanılması sağlanabilir.
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Türkçe derslerinde kullanılacak CD arşivi-internet sitesi-bilgisayar yazılımları oluşturulması, bu materyallerin Türkçe öğretmenlerinin kullanımına sunulması ve bunların ne zaman ve nasıl kullanılması gerektiğine dair öğretim programına çeşitli uyarılar eklenmesi sağlanabilir.
- Türkçe öğretmenleri arasında yazılım paylaşımı ile ilgili işbirliği yapılması sağlanabilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Altıntaş, G. ve Bursalıoğlu, Y., (2006). 6. sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitabı. Özgün Matbaacılık, Ankara.
- Arslan, O., (2006). Sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Belet, Ş.D., (2005). Öğrenme stratejilerinin okuduğunu anlama ve yazma becerileri ile Türkçe dersine ilişkin tutumlara etkisi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Eskişehir.
- Benjamin, S.B., (1995). İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme. (Çev. Özçelik Durmuş Ali), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Çelikkaya, T., (2008). Yapılandırmacı yaklaşımın sosyal bilgiler öğretiminde başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Erzurum.
- Demir, N., (2007). Okul öncesi öğrencilerine renk kavramının kazandırılmasında bilgisayar destekli ve geleneksel öğretim yöntemlerinin karşılaştırılması. Selçuk Üniversitesi, Sosyal

Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Okul
Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans
Tezi), Konya.

- Gülhan, O.H., (2007). Bilgisayar destekli öğretimin ilk okuma yazma başarısına etkisi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- Halis, İ., (2002). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. Nobel Yayın-Dağıtım, Ankara.
- Hançer, A.H. ve Yalçın, N., (2007). Fen eğitiminde yapılandırmacı yaklaşıma dayalı bilgisayar destekli öğrenmenin bilgisayara yönelik tutuma etkisi. Kastamonu Eğitim Dergisi, cilt:1, no:2, Kastamonu.
- Hücüptan, M.L., (2006). Bilgisayar destekli öğretimin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğrenci başarısına etkisi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya.
- İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (6, 7 ve 8. sınıflar), MEB Yayınları, Ankara, 2006.
- Koşar, E., (2002). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. Ezgi Kitabevi, Bursa.
- Önder, Ç. ve Wast, S.A., (2002). İş güvencesi endeksi ve iş güvencesi memnuniyeti ölçeği: güvenilirlik ve geçerlik analizi. Yönetim Araştırmaları Dergisi, cilt 1, sayı 2.
- Özatalay, H., (2007). İlköğretim 1. kademe Türkçe öğretim programında öğrencilere kazandırılması hedeflenen temel becerilerin ders kitaplarında kullanılmasına ilişkin durum çalışması. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul.
- Savran, N.Z., (2004). PISA projesinin Türk eğitim sistemi açısından değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, cilt:2, sayı:4.
- Şahin, Abdullah ve Şahin, Esin, (2007). Türkçe Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyaller. Kırkkılıç, Ahmet ve Akyol, Hayati (ed.), İlköğretimde Türkçe öğretimi. Pegema Yayınları, Ankara.
- Şahin, A. ve Akçay, A., (2008). Türkçe derslerinde bilgisayar destekli dil eğitimi uygulamalarının kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Genel Müdürlüğü ve Bahçeşehir Üniversitesi İşbirliği ile Türkçe Öğretimi Kongresi, Bahçeşehir Üniversitesi Beşiktaş Yerleşkesi, İstanbul-Türkiye.
- Şahin, A. ve Kırkkılıç, A., (2007). Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde eğitim teknolojisinin kullanımı. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi (ICANAS38), Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara.
- Topal, Y., (2008). Türkçe öğretiminde teknolojik araç gereçler ve materyal tasarımı. Tazebay, Atilla ve Çelenk, Süleyman (Editör), Türkçe öğretimi: ilke, yöntem ve teknikler. Maya Akademi Yayınları, Ankara, 2.268.
- Uşun, S., (2000). Dünyada ve Türkiyede bilgisayar destekli öğretimi. Pegema Yayınları, Ankara, s.8.
- Utku, N., An, N. ve Makbuloğlu, T., (2004). Bilgisayar destekli Türkçe eğitimi. Sabancı Üniversitesi Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, İstanbul.

- (İnternet Adresi: <http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004/>, e.t.: 06.11.2008)
- Ünalın, Ş., (2006). Türkçe öğretimi. Nobel Yayın-Dağıtım, Ankara, s.185-193.
- Yenice, N., (2003). Bilgisayar destekli Fen Bilgisi öğretiminin öğrencilerin fen ve bilgisayar tutumlarına etkisi. The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET, ISSN: 1303-6521 volume: 2, issue: 4, article:12.(İnternet Adresi: c:\users\m.kagan\desktop\bilgisayar.mht, e.t.; 27.12.2008)
- Yıldız, C., (2003). Türkçe öğretiminde alternatif yöntemler. Anı Yayınları, Ankara.

EK 1: TÜRKÇE DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçek, sizlerin Türkçe dersine yönelik görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Her cümleyi dikkatle okuduktan sonra **DERECELER** sütunundaki seçeneklerden size en yakın olanı (X) ile işaretleyiniz.

		Tamamen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Okul :						
Sınıfı Şube :						
Cinsiyetiniz : ( )Kız ( )Erkek						
Anne Eğitim Durumu:						
Baba Eğitim Durumu:						
Türkçe Dersi ile İlgili Görüşler						
1.	Türkçe benim için eğlenceli bir derstir.					
2.	Türkçe dersinde genellikle çok sıkılırım.					
3.	Türkçe derslerine daha fazla zaman ayrılmalıdır.					
4.	Türkçe dersi için, ders dışında çalışma zamanı ayırmaya gerek yoktur.					
5.	Türkçe dersini dört gözle bekliyorum.					
6.	Türkçe ile ilgili ödevleri yapmaktan zevk alıyorum.					
7.	Türkçeyi, diğer derslere göre daha çok severek çalışırım.					
8.	Türkçe dersinde genellikle huzursuz olurum.					
9.	Türkçe dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu oluyorum.					
10.	Türkçe bana göre gereksiz bir derstir.					
11.	Türkçe sınavlarında, diğer derslerin sınavlarına göre daha huzursuz oluyorum.					
12.	Türkçe ders mm günlük yaşamda önemli bir yeri var.					
13.	Türkçe dersi hiç olmasa daha iyi olurdu.					
14.	Türkçe dersi kadar sıkıcı bir ders yoktur.					
15.	Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok can sıkıcıdır.					
16.	İleride, Türkçe ile ilgili bir bölümde okumak isterim.					
17.	Televizyon ve radyoda yayımlanan Türkçe konulu programları kaçırmak istemem.					
18.	Türkçe derslerinde metin inceleme keyif vericidir.					
19.	Boş zamanlarımın çoğunu Türkçe dersine ayırmak isterim.					
20.	Türkçe dersi ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek isterim.					